

diti v vsakem oziru, tedaj tudi narodnem, da se mir ohrani mej Nemci in Slovenci. Ali ravno ta izjava najbolj grize liberalne Nemce, ki bi Slovence najrajši v žlici vode potopili ter nas v svojih novinah, šulvereinskih shodih in „bau-ernvereinskih“ zborččkih le kot „Windische“ psujejo, in zaničujejo, slovenske domoljube grdi-jo in lažejo, da se jim iz ust kadi, kakor če kdo star kožuh oteplje.

Vse to nam je treba vedeti in pomniti posebno sedaj, ko so si nemški liberalci iz mest svoje gobce z medom debelo namazali, se močno zavili v ovčje kože in zopet začeli kmetom liberalna nebesa obetati, kakor ob časih Seidl-Brandstetterjevih. Varujte se njih pa njihovih krivih prerokov. Držite se svojih skušenih domoljubov in berite „Slov. Gospodarja“, ki bo-
de zvižgače narodnih in kmetских sovražnikov srčno razkrival in vselej to svetoval, kar vera, pamet in slovenska poštenost veleva!

Desterniški.

Štajerski Slovenci zahtevamo slovenski od- delek graške c. k. namestnijske in zakaj?

(Govor poslanca dr. Vošnjaka v državnem zboru 15. marca, to pa po stenografskem zapisniku).

Ne le v teh, narodnost zadevajočih odno-
šajih, ampak tudi v gmotnih zadevah morajo Slovenci pri vsakej priložnosti čutiti, da se deželna vlada in avtonomne oblasti za njih gmotno blagostanje malo brigajo, in s Spodnjo Štirsko delajo, kakor s pastirko.

Hočem samo na to pokazati, da v želez-
niških vprašanjih deželni odbor in deželni zbor nasprotujeta, kedar gre za kako železnico na Spodnjem Štirskem, in da vkljub vsem priza-
devanjem nismo mogli dobiti nikake železnice.

Opomnim naj, da narodno - gospodarska
društva na Spodnjem Štirskem ne dobivajo ni-
kake podpore od avtonomnih oblastij ali od
deželne vlade, da moramo sami snovati in pod-
pirati društva narodno - gospodarskega značaja.

Južno-štirsko sadjerejsko društvo, ki se
je pred dvema letoma osnovalo za povzdigo
sadjereje na Spodnjem Štirskem, ni dobilo, ko-
likor jaz vem, nikake podpore od deželnega
zastopstva. Posojilnice, katere smo osnovali
po Spodnjem Štirskem, ne dobe v Gradci no-
bene podpore, če tudi bi jo lahko dala štajer-
ska hranilnica iz svojega bogatega rezervnega
zaklada. Jaz celo vem, da neka posojilnica,
ki je ustanovljena za slovensko prebivalstvo,
in je tedaj upisana v slovenskem jeziku, samo
zato ni dobila podpore pri štajerski hranilnici,
ker je ta zahtevala slovenski upis, če tudi tega
po pravilih ni treba.

Iz teh uzrokov slovensko prebivalstvo
tako živo goji željo po ustanovitvi posebnega
oddelka namestništva za Spodnje Štirsko. In

če je deželni odbor proti temu uložil protest,
kakor sem danes čital v časopisih, protestoval
bi proti tej želji najboljše s tem, da bi bil pra-
vičen skromnim željam Slovencev. Tako imamo
n. pr. vinorejsko šolo pri Mariboru, ki je samo
nemška, četudi je prebivalstvo, ki vino pride-
luje, večinoma slovensko. Realna gimnazija na
Ptuji je samo nemška in deželni odbor presta-
vil je, kakor se govori zaradi narodne agita-
cije nekega profesorja v nemški del Štirске.

V svojem protestu navaja deželni odbor,
da bi ustanovitev posebnega oddelka namest-
ništva dosledno peljala k razrušenju jednotne
zveze in zgodovinske ter državnopravne skup-
nosti dežele.

To je trditev, katerej nikdo ne more pri-
trditi. S tem, da se kakemu okrajnemu gla-
varju na Spodnjem Štirskem dá za nekatere
agende večji delokrog, se vendar dežela ne bo-
de razdelila, na tako raztrganje nikdo ne mi-
sli, tem manj, ker še vedno imamo upanje, da
s časom tudi na Štirskem dobimo pravičnejšo
deželno postavo.

(Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Cesarjevič Rudolfovo sadjerejsko društvo za Spodnji Štajer.

Dne 27. marca t. l. bil je v št. Jurji red-
ni občni zbor, katerega se je posebno precejš-
nje število č. g. duhovnikov in učiteljev udele-
žilo; kmetских udeležnikov ni bilo veliko; delo
jih je zadržavalo.

Predsednik g. dr. Ipavie otvori zborova-
nje, pozdravlja udeležitelje, posebno one od da-
leč došle, ter poroča o delovanju društva.

Društveni odbor se je trikrat zbral in
sicer 2. septembra, 20. dec. 1883 in 28. febr.
1884; 20. dec. 1883 pa je bil občni zbor. Ob-
ravnavne so se priobčile v „Slov. Gospodarji“ in
„Slov. Narodu“.

K veselemu dogodku, ko je nadvojvodinja
Štefanija porodila, se je v imenu društva časti-
talo, na kar je došel sledeči brzogovorni odgovor:
„Ihre k. u. k. Hoheiten das durchlauch-
tigste Kronprinzenpaar dankt für die Höchst-
demselben dargebrachten Glück- und Segens-
wünsche.“
Bombelles.

Tudi prvi god mlade nadvojvodinje dru-
štvo ni prezrlo; telegrafiralo je v Saksenburg
sledeče: „Der Kronprinz Rudolf Obstbauverein
für Untersteiermark wagt es, dem hohen Eltern-
paare zum ersten Namensfeste des holden Kin-
des, seine ehrfurchtsvollen Glückwünsche dar-
zubringen.“ Na to je došel brzogovorni odgovor:
„Der Obersthofmeister Sr. k. u. k. Hoheit Kron-
prinz Erzherzog Rudolf an Herrn Dr. Ipavie
St. Georgen S. B. Ihre k. u. k. Hoheiten das

durchlauchtigste Kronprinzenpaar danken namens Ihres erlauchten Kindes für die höchst demselben dargebrachten Glück und Segenswünsche zum ersten Namensfeste.“

Bombelles.

Lanskega leta smo po nasvetu g. viteza Berksa kupili 10.000 divjakov za 40 fl., katere smo zasadili, letos pa od njih sledečim prošnikom razposlali divjakov in cepičev: šolam pri sv. Florijanu 300, na Vranskem 200, v Cirkovcah 200, v Brezuli 200, v Bizeljskem 300, v Orešjem 300 in Lembergu 300, kmetskemu društvu na Slatini 500, sadjerejcu B. na Ljubnem cepičev; "po domači fari se je okoli 500 divjakov razdelilo in za požlahtnjenje potrebnih cepičev. Ker se nam je vredneje zdelo, da si divjake sami pridelujemo, smo si vže lansko spomlad sami peček nasejali, iz katerih nam je prirastlo okoli 8000 divjakov, letos pa smo jih še več posejali.

Iz poročila blagajnika g. Praunseisa povzamemo le to, da je v blagajnici 69 fl. gotovine.

Za temi poročili govori v daljšem govoru g. Fr. Jurkovič, nadučitelj v Šmariji in sicer: 1. Lepšanje naše domovine s sadunosnim drevjem. 2. Kakšno sadje naj sadimo. 3. Zvrsti sadja. 4. Kje naj se sadi. 5. Uporabo sadja. 6. Sušenje sadja in sušilnice.

Za ta izvrstni in podučljivi govor se predsednik v imenu društva g. Jurkoviču toplo zahvaljuje.

Naslednja točka so bili predlogi. G. Mihael Vošnjak predlaga, da naj društvo jeseni napravi sadno razstavo in sicer v Sevnici; govornik svoj predlog vsestranski utrjuje in pričakuje od njegove izvršitve zdatne koristi sadjereji in njenemu napredku.

G. Iv. Boštjančič pozdravlja ta predlog in ga tudi podpira, vendar on nasvetuje, da naj se vzame namesto enega kraja trije, tako, da če bi se n. pr. v enem kraju pokazale kakšne ovire, se vsaj v drugem razstava izvršiti more. Ko je o tej zadevi tudi g. Fr. Lenček, veleposesnik z Blance, svoje mnenje izrazil ter nasvetoval razven Sevnice še Šmarije in kaki kraj blizu Maribora, se po g. Vošnjakovem posredovanju sklene tako, da naj bode v prvi vrsti Sevnica, nadaljša ukrenitev, ako bi tu ne bilo mogoče, se prepusti odboru.

G. Lenček priporoča, naj se društvo oziroma njegovi udje jeseni udeležé razstave v Gradci.

G. M. Vošnjak priporoča poduk po knjigah, ker se potovalnega učitelja nimamo. Iz tega namena se je on obrnil na celjskega poverjenika sv. Mohorjeve družbe profesorja g. Krušica s prošnjo, da naj bi on blagovolil pri Mohorjevi družbi posredovati in za ude našega društva knjig „Poboljšani sosedje ali sadjereja

v pogovorih“ in „Umni sadjerejec“ pridobiti brezplačno ali vsaj po znižanej ceni. Odgovor Mohorjeve družbe se glasi: „Umnega sadjerejca od Kuralta imamo še več sto, 350 iztisov jih moremo prepustiti za polovico cene, torej po 20 kr. iztis.“

„Poboljšani sosedje“ od Tomšica je še okoli 150 iztisov, ki se pri naročilu „Umnega sadjerejca“ darujejo. . . . G. Vošnjak na to predlaga: Občni zbor naj sklene slav. Mohorjevo družbo prositi, da nam ona knjige podari ali vsaj ceno še zniža. Ko sta v tej zadevi govorila še g. Boštjančič in g. Lenček z Blance se predlog sprejme. —

Znano je, da je g. grof Attems o Tržaški razstavi pisal brošuro; v tej knjižici g. pisatelj omenja tudi našega društva, ter mu spodtika, da se društvo peča več s politiko, kakor se briga za jabolka in hruške. Ker je to grdo obrekovanje, bodi si da g. pisatelj nalašč zlobno poroča, bodi si da je slabo podučen o delovanju našega društva, predlaga g. M. Vošnjak: Občni zbor naj sklene od g. grofa Attemsa v odprtem pismu v kakem listu zahtevati, da naj svojo trditev dokaže. — Se sprejme.

Društveni ravnatelj g. dr. Ipavc se spominja umrlega dr. Hafnerja bivšega izvrstnega sadjerejca, isto tako pred kratkim nas zapustivšega vlög. dekana Žuža — v slaven spomin njima zbor ustane. Ko predsednik pokaže še nekaj zlahtnih jabolk izvrstnih plemen, katero zadnje se je po dvorani kazalo, zborovanje zaključí. Društvu je pristopilo ta dan mnogo novih udov.

V. Jarc, tajnik.

Dopisi.

Iz Mariborske okolice. (Nemški „bauernverein“) dobite v mesto, na deželi ne more rasti. Slovenski kmetje ne maramo zanj. Pritepel se je iz Spielfelda. Botri so mu na Pesnici stotnik Simlinger, ki nima druga kaj delati, kakor svoj penzijon uživati; dalje Purgajev „Francel“ z Leitersberga, Roschgerr, Frantschagg iz Spielfelda in Appoth. Toti možakarji so hoteli slovenskim kmetom nemškega liberalizma in mrznje do mešnikov vcepiti. Hodili so večkrat v št. Ilj. Nihče se ni zmenil za nje. Bobnali so na Pesnici. Nihče ni prišel, kakor enkrat nekaj „kufrastih“ nemčurjev iz mesta in pa profesor Nagele. Ta človek je frančiškanom v Botzenu všel, kuto slekel, se oženil in je sedaj profesor še bolj pa šulvereinski glavač in takšen prijatelj Slovincem, da je v Kamei rekel, kako močno ga veseli, da zmiraj več slovenskih posestev prehaja v nemške roke. Tudi okrajni živinozdravnik Haage je prišel ter ponujal „pesji davek“. Pomagalo ni nič. Sedaj zabobnajo 20. aprila pri Wiesenthalerci v G. Kungoti. Prišli so: Ursig iz Rož-